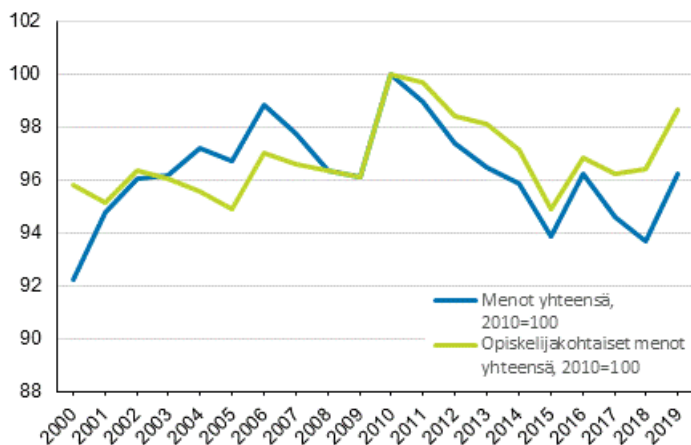


# Koulutuksen talous 2019

## Koulutuksen käyttömenot kasvoivat vuonna 2019

Koulutuksen käyttömenot kasvoivat vuonna 2019 reaalisesti 2,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Opiskelijakohtaiset menot kasvoivat vuonna 2019 reaalisesti 2,3 prosenttia. Koulutuksen käyttömenot ja opiskelijakohtaiset menot ovat vähentyneet reaalisesti verrattuna vuoteen 2010. Vuosina 2000-2019 koulutuksen kokonaiskäyttömenot ja opiskelijakohtaiset menot olivat korkeimmillaan vuonna 2010.

### Koulutuksen käyttömenojen reaalikehitys 2000–2019



Eri koulutussektoreiden menokehityksessä on eroja. Esi- ja perusopetuksen menot ovat kasvaneet reaalisesti vuoteen 2010 verrattuna. Muiden koulutussektoreiden menot ovat laskeneet. Eniten 2010-luvulla ovat laskeneet ammatillisen koulutuksen menot.

Koulutuksen käyttömenot olivat vuonna 2019 suhteessa bruttokansantuotteeseen 5,1 prosenttia. Osuus on laskenut vuodesta 2010 alkaen. Vuonna 2019 osuus oli samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin.

Käyttömenot on muutettu vuoden 2019 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla. Reaalinen muutos tarkoittaa, että hintojen muutoksen vaikutus on otettu huomioon. Vuodesta 2017 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin opintotuen asumislisän muutoksista johtuen.

## Koulutuksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2019

Käyttökohte	milj. euroa	%
Esiopetus <sup>1)</sup>	372	3,0
Perusopetus	5 081	41,4
Lukiokoulutus	753	6,1
Ammatillinen koulutus	1 819	14,8
Ammattikorkeakoulukoulutus	961	7,8
Yliopistokoulutus ja -tutkimus <sup>2)</sup>	2 287	18,6
Muu koulutus	479	3,9
Opintotuki	518	4,2
<b>Yhteensä</b>	<b>12 269</b>	<b>100,0</b>

1) 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa.

2) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen.

Koulutuksen käyttömenot olivat yhteensä 12,3 miljardia euroa vuonna 2019. Suurimman osuuden koulutuksen käyttömenoista muodostavat perusopetuksen kustannukset. Perusopetukseen käytettiin 5,1 miljardia euroa vuonna 2019. Seuraavaksi suurimmat osuudet olivat yliopistokoulutuksella ja -tutkimuksella, johon käytettiin 2,3 miljardia euroa ja ammatillisella koulutuksella, johon käytettiin 1,8 miljardia euroa.

# Sisällys

## Taulukot

### Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Koulutuksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2000–2019.....	4
Liitetaulukko 2. Koulutuksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 2000–2019.....	4
Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2019.....	5
Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2019.....	5
Laatuseloste: Koulutuksen talous.....	6

# Liitetaulukot

## Liitetaulukko 1. Koulutuksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2000–2019

Käyttökohte	Vuosi												Muutos 2018-2019
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	
Esiopetus <sup>1)</sup>	94	269	312	323	342	347	352	358	361	356	362	372	2,6
Perusopetus	2 734	3 413	4 120	4 231	4 363	4 492	4 538	4 620	4 691	4 683	4 847	5 081	4,8
Lukiokoulutus	503	600	695	713	727	737	738	736	730	720	728	753	3,4
Ammatillinen koulutus <sup>2)</sup>	1 021	1 419	1 935	2 021	2 069	2 065	2 035	1 949	1 891	1 753	1 800	1 819	1,0
Ammattikorkeakoulukoulutus <sup>3)</sup>	525	704	896	921	928	912	874	883	916	909	926	961	3,7
Yliopistokoulutus ja -tutkimus <sup>4)</sup>	1 364	1 671	2 162	2 330	2 340	2 341	2 320	2 323	2 284	2 253	2 261	2 287	1,2
Muu koulutus	298	361	442	462	478	483	481	479	474	465	473	479	1,3
Opintotuki <sup>5)</sup>	648	732	871	847	837	832	852	860	866	697	510	518	1,6
<b>Yhteensä</b>	<b>7 186</b>	<b>9 167</b>	<b>11 434</b>	<b>11 848</b>	<b>12 084</b>	<b>12 209</b>	<b>12 190</b>	<b>12 208</b>	<b>12 213</b>	<b>11 837</b>	<b>11 908</b>	<b>12 269</b>	<b>3,0</b>
Käyttömenot suhteessa BKT:hen, %	5,3	5,6	6,1	6,0	6,0	6,0	5,9	5,8	5,6	5,2	5,1	5,1	

- 1) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.
- 2) Ammatillisen koulutuksen uudistuksesta johtuen vuodesta 2018 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen (ml. oppisopimuskoulutus).
- 3) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuodesta 2015 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 4) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 5) Vuodesta 2017 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin opintotuen asumislisän muutoksista johtuen.

## Liitetaulukko 2. Koulutuksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 2000–2019 <sup>1)</sup>

Käyttökohte	Vuosi												Muutos 2018-2019
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	
Esiopetus <sup>2)</sup>	154	362	348	344	352	350	353	351	363	363	363	372	2,2
Perusopetus	4 474	4 593	4 596	4 507	4 485	4 528	4 552	4 529	4 714	4 772	4 863	5 081	4,5
Lukiokoulutus	823	807	776	759	747	743	740	722	734	734	730	753	3,1
Ammatillinen koulutus <sup>3)</sup>	1 671	1 909	2 158	2 153	2 127	2 082	2 041	1 911	1 901	1 786	1 806	1 819	0,7
Ammattikorkeakoulukoulutus <sup>4)</sup>	860	947	1 000	981	953	919	877	866	921	926	929	961	3,4
Yliopistokoulutus ja -tutkimus <sup>5)</sup>	2 233	2 248	2 412	2 482	2 405	2 359	2 327	2 277	2 295	2 296	2 268	2 287	0,8
Muu koulutus	487	486	494	493	491	487	482	470	477	474	475	479	1,0
Opintotuki <sup>6)</sup>	1 060	985	972	902	860	838	854	843	871	711	512	518	1,3
<b>Yhteensä</b>	<b>11 761</b>	<b>12 337</b>	<b>12 755</b>	<b>12 623</b>	<b>12 421</b>	<b>12 306</b>	<b>12 226</b>	<b>11 968</b>	<b>12 275</b>	<b>12 062</b>	<b>11 946</b>	<b>12 269</b>	<b>2,7</b>

- 1) Käyttömenot on muutettu vuoden 2019 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla.
- 2) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.
- 3) Ammatillisen koulutuksen uudistuksesta johtuen vuodesta 2018 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen (ml. oppisopimuskoulutus).

- 4) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuodesta 2015 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 5) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 6) Vuodesta 2017 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin opintotuen asumislisän muutoksista johtuen.

### Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2019

Koulutussektori	Vuosi												Muutos 2018-2019
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	
Esiopetus	3 200	4 700	5 400	5 500	5 800	5 800	5 900	5 900	5 800	5 800	5 900	6 100	3,7
Perusopetus	4 600	5 900	7 600	7 900	8 200	8 400	8 500	8 600	8 700	8 600	8 700	9 100	3,9
Lukiokoulutus	3 600	4 500	5 500	5 600	5 800	5 900	6 000	6 000	6 000	6 000	6 100	6 300	3,1
Ammatillinen koulutus <sup>1)</sup>	6 000	6 700	8 000	8 400	8 600	8 700	8 400	8 000	7 700	7 200	7 300	7 300	0,5
Ammattikorkeakoulukoulutus <sup>2)</sup>	4 900	5 600	6 900	7 000	7 000	6 900	6 600	6 600	6 700	6 600	6 700	6 900	3,3
Yliopistokoulutus ja -tutkimus <sup>3)</sup>	8 800	9 500	12 800	13 800	13 800	13 900	14 000	14 500	14 600	14 600	14 700	14 900	1,0
<b>Yhteensä</b>	<b>5 200</b>	<b>6 300</b>	<b>8 000</b>	<b>8 300</b>	<b>8 500</b>	<b>8 700</b>	<b>8 600</b>	<b>8 600</b>	<b>8 600</b>	<b>8 400</b>	<b>8 600</b>	<b>8 800</b>	<b>2,6</b>

1) Ammatillisen koulutuksen uudistuksesta johtuen vuodesta 2018 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen (ml. oppisopimuskoulutus).

2) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuodesta 2015 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

3) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

### Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2019<sup>1)</sup>

Koulutussektori	Vuosi												Muutos 2018-2019
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	
Esiopetus	5 200	6 300	6 000	5 800	5 900	5 900	5 900	5 700	5 900	5 900	5 900	6 100	3,4
Perusopetus	7 600	7 900	8 500	8 400	8 400	8 500	8 500	8 400	8 700	8 700	8 800	9 100	3,6
Lukiokoulutus	5 900	6 100	6 100	6 000	5 900	5 900	6 000	5 900	6 000	6 100	6 100	6 300	2,8
Ammatillinen koulutus <sup>2)</sup>	9 800	9 000	9 000	9 000	8 800	8 800	8 500	7 800	7 700	7 300	7 300	7 300	0,2
Ammattikorkeakoulukoulutus <sup>3)</sup>	8 000	7 500	7 700	7 400	7 200	6 900	6 600	6 500	6 700	6 700	6 700	6 900	3,0
Yliopistokoulutus ja -tutkimus <sup>4)</sup>	14 400	12 800	14 300	14 700	14 200	14 000	14 100	14 200	14 700	14 900	14 800	14 900	0,7
<b>Yhteensä</b>	<b>8 500</b>	<b>8 500</b>	<b>8 900</b>	<b>8 900</b>	<b>8 800</b>	<b>8 800</b>	<b>8 700</b>	<b>8 500</b>	<b>8 600</b>	<b>8 600</b>	<b>8 600</b>	<b>8 800</b>	<b>2,3</b>

1) Käyttömeno on muutettu vuoden 2019 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla.

2) Ammatillisen koulutuksen uudistuksesta johtuen vuodesta 2018 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen (ml. oppisopimuskoulutus).

3) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuodesta 2015 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

4) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

# Laatuseloste: Koulutuksen talous

## 1. Tilastotietojen relevanssi

Koulutuksen taloustilasto kuvaa koko koulujärjestelmän talous- ja kustannustietoja esiopetuksesta korkeakoulukoulutukseen sisältäen myös opintotukimenot. Tietoja käytetään mm. koulutuksen suunnittelussa, tutkimuksessa ja arvioinnissa. Kustannustietoja tuotetaan eriteltynä koulutussektoreittain ja käyttökohteen mukaan.

Tiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Tiedot perustuvat opetustoimen valtionosuusjärjestelmässä olevien oppilaitosten osalta Opetushallituksen keräämiin tietoihin ja kunnallisen esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen osalta Tilastokeskuksen kuntataloustilaston yhteydessä tehtyyn erillistiedonkeruuseen opetuksen valtionosuusjärjestelmää varten. Korkeakoulujen tiedot perustuvat opetus- ja kulttuuriministeriön keräämiin tietoihin, valtion keskuskirjanpidon ja valtion talousarvioesityksen tietoihin sekä Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoimintatilaston keräämiin tietoihin yliopistojen tutkimusmenoista. Valtion opintotukimenotiedot ovat Kelan opintoetuustilastoista. Opiskelijakohtaisten menojen laskennassa käytetään Tilastokeskuksen keräämiä opiskelijamäärätietoja.

Tilastolain (23.4.2004/280, muut. 361/2013) mukaan valtion tilastotoimen tehtävänä on huolehtia yhteiskuntaolojen ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta yleistä käyttöä varten. Laki Tilastokeskuksesta (24.1.1992/48) osoittaa tehtävän kuuluvan Tilastokeskukselle.

## 2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kustannustiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Aineistot ovat kokonaisaineistoja. Perusjoukkona ovat Suomessa annetun koulujärjestelmäkoulutuksen kustannustiedot. Tiedot eivät sisällä henkilöperusteisia tietoja.

## 3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tietojen käsittelyprosessin aikana tilaston perustana olevien tietojen korkea laatu varmistetaan useiden erilaisten tilastollisten tarkistusohjelmien avulla sekä vertailuilla aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin.

## 4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto on lopullinen ja ilmestyy vuosittain. Tiedot ilmestyvät runsas vuosi viiteajankohdan jälkeen. Tiedot kuvaavat kalenterivuotta.

## 5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastosta julkaistaan tietoja Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan Ajankäyttö, koulutus ja kulttuuri -ryhmästä, jossa tilasto laaditaan.

Lisää tietoa tilastossa käytetyistä käsitteistä löytyy Tilastokeskuksen käsitetietokannasta.

## 6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vertailukelpoinen aikasarja on saatavissa vuodesta 2000 alkaen. Jonkin verran eri vuosien vertailtavuuteen vaikuttavat koulutusjärjestelmässä, tilastoinnissa ja käytetyissä luokituksissa tapahtuneet muutokset.

## 7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Opetushallituksen julkaisemat koulutuskustannustiedot poikkeavat Tilastokeskuksen tiedoista tietojen rajauksen ja tilastointikäytäntöjen erojen vuoksi.

### Lisätietoja

Mika Tuononen 029 551 3504

Vesa Hämäläinen 029 551 2594

Vastaava osastopäällikkö:  
Hannele Orjala

[koulutustilastot@tilastokeskus.fi](mailto:koulutustilastot@tilastokeskus.fi)  
[www.tilastokeskus.fi](http://www.tilastokeskus.fi)

Lähde: Koulutustilastot. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: [www.tilastokeskus.fi/palaute](http://www.tilastokeskus.fi/palaute)